

Παρατηρήσεις, Σχόλια, Επεξηγήσεις

1. Η οργάνωση του Κράτους (σ. 86)

Την τοπική αυτοδιοίκηση - που οργανώθηκε για πρώτη φορά με το νόμο της 27ης Δεκεμβρίου 1833/8 Ιανουαρίου 1834 «περί συστάσεως των δήμων» επιβάλλει ρητά το Σύνταγμα με το άρθρο 102 που ορίζει στην § 1 ότι η διοίκηση των τοπικών υποθέσεων ανήκει στους οργανισμούς τοπικής αυτοδιοίκησης, των οποίων την πρώτη βαθμίδα αποτελούν οι δήμοι και οι κοινότητες, ενώ οι λοιπές βαθμίδες ορίζονται με νόμο. Σε εκτέλεση της τελευταίας αυτής πρόβλεψης δημιουργήθηκαν, με μεγάλη καθυστέρηση, σαν δεύτερη βαθμίδα τοπικής αυτοδιοίκησης, οι νομοί με τους πρόσφατους νόμους 2218 και 2240 του 1994, και κατ' εφαρμογή τους έγιναν, στις 16 και 23 Οκτωβρίου 1994, οι πρώτες στην Ελλάδα εκλογές για την ανάδειξη των αρχών της νομαρχιακής αυτοδιοίκησης. Εξάλλου, η § 2 του άρθρου 102 καθιερώνει την διοικητική αυτοτέλεια των οργανισμών τοπικής αυτοδιοίκησης και επιβάλλει να εκλέγονται οι αρχές τους με καθολική και μυστική ψηφοφορία, ενώ η § 5 του ίδιου άρθρου προβλέπει την άσκηση εποπτείας του Κράτους στους οργανισμούς τοπικής αυτοδιοίκησης και η § 6 δημιουργεί υποχρέωση του Κράτους για την εξασφάλιση των αναγκαίων πόρων για τη λειτουργία της τοπικής αυτοδιοίκησης.

2. Η δράση της Δημόσιας Διοίκησης (σ. 87)

Οι μονομερείς πράξεις των διοικητικών οργάνων (διοικητικές πράξεις) διακρίνονται σε ατομικές και κανονιστικές. Οι ατομικές διοικητικές πράξεις αναφέρονται σε ορισμένο ή ορισμένα πρόσωπα ή ορισμένη κατάσταση, όπως είναι τα διατάγματα διορισμού υπαλλήλου ή προαγωγής του, ή η

διαταγή κατεδάφισης ετοιμόρροπου ακινήτου. Αντίθετα, οι κανονιστικές διοικητικές πράξεις αναφέρονται σε αόριστο αριθμό προσώπων ή καταστάσεων και θεσπίζουν είτε κανόνες δικαίου, είτε απλούς διοικητικούς κανόνες. Χαρακτηριστικά παραδείγματα κανονιστικών διοικητικών πράξεων αποτελούν τα Προεδρικά Διατάγματα που εκδίδονται σε εκτέλεση ορισμένου νόμου, τα Προεδρικά Διατάγματα που καθορίζουν όρια μεταξύ νόμων, επαρχιών ή δήμων, οι αστυνομικές διατάξεις για την κυκλοφορία οχημάτων στις οδούς κ.λπ.

Πηγή: Κωνσταντίνος Α. Γεωργόπουλος, *Επίτομο Συνταγματικό Δίκαιο*, εκδόσεις Αντ. Σάκκουλα, 1998

ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΑ ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑΤΑ ΕΡΩΤΗΣΕΩΝ

Συνδυασμός ερωτήσεων πολλαπλής επιλογής και σύντομης απάντησης

1. **A.** Να βάλετε σε κύκλο το γράμμα που αντιστοιχεί στη σωστή απάντηση.

Το Σύνταγμα του 1975/86:

- α) υιοθετεί ρητά ένα οικονομικό σύστημα
- β) προβλέπει απλά ορισμένους βασικούς κανόνες άσκησης της οικονομικής πολιτικής
- γ) δεν αναφέρει τίποτα σχετικό με τη λειτουργία της οικονομίας

B. Να αιτιολογήσετε σύντομα την επιλογή σας:

.....

2. **A.** Να βάλετε σε κύκλο το γράμμα που αντιστοιχεί στη σωστή απάντηση.

Οι κανονιστικές και ατομικές διοικητικές πράξεις:

- α) υπόκεινται στους υπέρτερης νομικής ισχύος κανόνες δικαίου
- β) είναι ισότιμοι κανόνες δικαίου με τους υπόλοιπους
- γ) υπερτερούν των υπολοίπων κανόνων δικαίου

B. Να αιτιολογήσετε την επιλογή σας, αναφέροντας την αρχή που ισχύει στη συγκεκριμένη περίπτωση:

.....

3. Α. Να βάλετε σε κύκλο το γράμμα που αντιστοιχεί στη σωστή απάντηση.

Σύστημα τοπικής αυτοδιοίκησης σημαίνει ότι τα τοπικά διοικητικά όργανα είναι αρμόδια:

- α) για όλες τις υποθέσεις τοπικής σημασίας
- β) για υποθέσεις που αφορούν περισσότερες τοπικές περιφέρειες
- γ) για ορισμένες μόνον τοπικές υποθέσεις

Β. Να γράψετε τη βασική διαφορά μεταξύ αποκέντρωσης και αυτοδιοίκησης:

.....

Ερωτήσεις πολλαπλής επιλογής

Να βάλετε σε κύκλο το γράμμα που αντιστοιχεί στη σωστή απάντηση.

1. Ο Δήμος Περιστερίου είναι:
 - α) πρωτοβάθμιος οργανισμός τοπικής αυτοδιοίκησης
 - β) δευτεροβάθμιος οργανισμός τοπικής αυτοδιοίκησης
 - γ) περιφερειακό όργανο του Υπουργείου Εσωτερικών
2. Το Τελωνείο Ευζώνων είναι:
 - α) κεντρικό όργανο διοίκησης
 - β) περιφερειακό όργανο διοίκησης
 - γ) όργανο τοπικής αυτοδιοίκησης

Ερωτήσεις συμπλήρωσης

Να συμπληρώσετε τα κενά στις παρακάτω προτάσεις.

1. Οι ατομικές διοικητικές πράξεις οφείλουν να συμμορφώνονται με την αρχή της και να παρέχουν το δικαίωμα της προηγούμενης
2. Και οι κανονιστικές και οι ατομικές διοικητικές πράξεις υπακούουν στην αρχή της

3. Το Ελληνικό κράτος οργανώνεται σύμφωνα με το σύστημα.

Ερωτήσεις ελεύθερης ανάπτυξης

Να απαντήσετε σε καθένα από τα παρακάτω θέματα:

1. Να αναφέρετε τα χαρακτηριστικά του αποκεντρωτικού συστήματος με βάση το οποίο είναι οργανωμένο το Ελληνικό Κράτος.
2. Να αναπτύξετε τις αρχές του συστήματος της τοπικής αυτοδιοίκησης.
3. Ο Δήμος Σάμου αποφασίζει να διακόψει προσωρινά την υδροδότηση ορισμένων αγροτεμαχίων στις παρυφές του Δήμου, εξαιτίας περιορισμού των αποθεμάτων νερού. Σε ποιες αρχές οφείλουν να συμμορφωθούν οι ατομικές διοικητικές πράξεις που θα εκδώσει ο Δήμος για τους παραπάνω ιδιοκτήτες;

Συνθετική - Δημιουργική εργασία

- ◆ Αφού δοθούν στους μαθητές από τον καθηγητή φωτοτυπημένα τα συγκεκριμένα άρθρα του Συντάγματος του 1975 που τροποποιήθηκαν καθώς και τα τροποποιημένα του 1986, να ζητηθεί:
 - α) Να καταγραφούν τα σημεία που επακριβώς τροποποιήθηκαν στα συγκεκριμένα άρθρα.
 - β) Να σχολιαστεί από τους μαθητές η αναγκαιότητα τροποποίησής τους με βάση το σκεπτικό που προτάθηκε κι έγινε η τροποποίηση από την ομάδα που κατέθεσε την πρόταση αναθεώρησης.

Συνθετική - Δημιουργική εργασία

- ◆ Το δικαίωμα στην ιδιωτική ζωή θεωρείται ένα από τα πιο επίκαιρα και κρίσιμα δικαιώματα, λόγω της συνεχούς προόδου της τεχνολογίας και της

αυξανόμενης δυνατότητας της ηλεκτρονικής επεξεργασίας των προσωπικών δεδομένων.

- α) Εντοπίστε τους κινδύνους που απειλούν το απαραβίαστο της ιδιωτικής μας ζωής.
- β) Προτείνετε αποτελεσματικούς τρόπους πρόληψης ή καταστολής των κινδύνων.
- γ) Αναφέρατε τους φορείς που, κατά τη γνώμη σας, είναι αρμόδιοι και πρέπει να ενεργοποιηθούν για την προστασία του θεμελιώδους δικαιώματός μας.

Σημείωση: Για την εργασία μπορούν να σας βοηθήσουν και τα στοιχεία που περιέχονται στο 5ο κεφάλαιο του σχολικού βιβλίου και συγκεκριμένα στις παραγράφους «Τεχνολογία και Δίκαιο» και «Προστασία της Ιδιωτικής Ζωής».

Συνθετική - Δημιουργική εργασία

- ◆ Η προστασία του περιβάλλοντος αποτελεί ένα από τα σημαντικότερα κοινωνικά δικαιώματα που το Σύνταγμά μας ρητά κατοχυρώνει με τις διατάξεις του άρθρου 24.
Το δικαίωμα όμως αυτό υπονομεύεται από τις καταστροφικές επεμβάσεις της ανθρώπινης δραστηριότητας στο περιβάλλον (ρύπανση ατμόσφαιρας, μόλυνση υδάτων, καταστροφή δασών κ.λπ.). Η Ε.Ε. στην προσπάθειά της να προστατεύσει το περιβάλλον στηρίζοντας παράλληλα και τους οικονομικούς τομείς (μεταφορές, μεταποιητική βιομηχανία, ενέργεια, γεωργία, τουρισμός) που επιδρούν αρνητικά σ' αυτό έχει εγκρίνει ένα πρόγραμμα περιβαλλοντικής δράσης.
 - α) Συγκεντρώστε πληροφορίες για τη στρατηγική και τους στόχους αυτού του προγράμματος (για την έρευνα αυτή αποτανθείτε στο Γραφείο Ενημέρωσης του Πολίτη της Ευρωπαϊκής Ένωσης στην Αθήνα).
 - β) Συγκεντρώστε φωτογραφικό υλικό και διοργανώστε στο σχολείο σας έκθεση για την προστασία του περιβάλλοντος.

γ) Καλέστε εκπροσώπους οικολογικών οργανώσεων να σας μιλήσουν για το έργο τους.